

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

REDACTORI: PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, AL. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU, G. C. CRISTESCU
SILIU RĂDULESCU

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECA

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA STRADA DOANNEI, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RADULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani
Un număr vechiu 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei
Studentii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul postal

SUMAR:

Câteva noțiuni asupra războiului și neutralității, de d-l George Meitani.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ.— *Inalta Curte de casațiune și justiție, secțiuni-unite*: Dr. Niemerover cu Ministerul public.

Curtea de apel din București, secțiunea IV: Petre Tudor cu soții Velica și Petre Stan.

Tribunalul Ilfov, secțiunea II: Leon S. Arié și alții cu Ministerul de finanțe.

JURISPRUDENȚA STRĂINĂ.— *Observație de S. R.*

CATEVA NOȚIUNI

ASUPRA

RĂZBOIULUI ȘI NEUTRALITĂȚII

(URMARE)¹⁾

Proiectul de convențiune oprește pe beligeranți, în art. 5, de a face din apele și porturile neutre, baza operațiunilor militare îndreptate contra inamicului.

Acest principiu fusese admis și în tratatul dela Washington, dintre Anglia și Statele-Unite, tratat care arată de ce principii trebuie să se conducă arbitrii numiți de aceste țări, spre a curmă incidentul care se născuse între ele, în timpul războiului de secesiune, războiu în care Anglia favorizase provinciile sudice ale Statelor-Unite.

Ca o aplicare a principiului inseris în art. 5 al convenției dela Haga și a art. 2 al tratatului dela Washington, acelaș articol 5 oprește pe beligeranți a instală stațiuni radio-telegrafice sau orice aparate destinate a servi drept mijloace de comunicare între forțele de uscat și de mare.

Este de asemenea interzis remiterea cu orice titlu, fie

direct, fie indirect, de către o putere neutră unei puteri beligerante, a munițiilor, vaselor și materialului de războiu. Statul neutru este sigur să nu poate procura beligeranților astfel de lucruri, dar particulari supuși ai statelor neutre?

Până la conferința dela Haga, această chestiune era controversată, și chiar azi puterile cari nu vor ratifica sau aderă la această convențiune, rămân libere a da acestei chestiuni soluția pe care o cred mai nemerită,

Mulți autori susțin că statele neutre nu sunt obligate a împiedică pe supușii lor a face acest comerț²⁾, și proiectul de convenție dela Haga, din 1907, prevede că statele sunt libere de a permite supușilor lor de a face acest comerț, sau din contra a-l interzice.

În timpul războiului franco-german, din 1870, Belgia și Elveția au oprit și exportul și tranzitul armelor, Anglia și Statele-Unite nu opriră pe supușii lor a face acest comerț; aceste state însă puseră în vedere supușilor lor, că comerțul armelor este periculos, de oarece aceste arme și munițiuni sunt considerate ca contrabandă de războiu³⁾.

Orcă stat neutru trebuie să întrebuițeze toate mijloacele de cari dispune, pentru a împiedică armarea și echiparea în apele și porturile sale a unui vas pe care îl crede destinat a lua parte la operațiunile de războiu îndreptate contra unuia din beligeranți⁴⁾.

Tot astfel, orce stat neutru trebuie să supravegheze vasele cari au fost adaptate în tot sau în parte trebuin-

2) Vezi Bonfils, op. cit., No. 11472—1474; Calvo, III, No. 2327

3) Bonfils et Fauchille, op. cit., No. 1474.

4) Bluntchli, cap. 763. Fauchille et Bonfils, p. 710, No. 1464.

1) Vezi Dreptul No. 76 din 1910.

țelor războiului, în apele asupra cărora acest stat exercită jurisdicțiunea sa (art. 8).

Această regulă a fost violată de mulțori, și cel mai faimos exemplu este acel al vasului Alabama.

În timpul războiului de secesiune, porturile statelor meridionale fiind blocate, ele echipară vase în Europa. Printre aceste vase eră și Alabama, care, construit în Anglia, părăsi porturile acestei țări fără arme și munițiuni, îndreptându-se spre insulele Azore. În timpul călătoriei, vasul ridică steagul statelor sudice-americeane, fără a fi intrat în vreunul din aceste porturi, după ce alte vase engleze îi aduseră, în timpul călătoriei, un comandant și un armament complet.

Astfel înarmat, acest vas aduse mari pierderi flotei comerciale a statelor nordice.

Statele confederației de nord protestară, fără ca Anglia să le dea ascultare. După multe discuții însă, incidentul se termină printr'un arbitraj care recunoștea că plângerile statelor americane erau fondate ⁵⁾.

În lipsa unor dispoziții speciale luate de puterea neutră, este interzis vaselor beligeranților de a stă în porturile și apele teritoriale mai mult decât 24 de ore, afară de anumite cazuri prevăzute în acest proiect de convenție (art. 12).

Delegațiunea germană prezentase un amendament, în care se distingeă între porturile și apele teritoriale neutre situate în apropiere de teritoriul războiului, în care vasele nu puteau stă decât 24 de ore, și porturile sau apele teritoriale neutre, cari nu se aflau aproape de teatrul războiului, unde statul neutru trebuia să determine el timpul cât vor putea stă acolo vasele beligerante.

Se născu însă o vie discuție în ceea ce privește determinarea teatrului războiului, care, după susținerile delegației Angliei, este nemărginit în timpul unei lupte maritime, și, în fine, se adoptă art. 12, astfel cum este azi formulat în proiectul de convenție.

În tot cazul, puterile neutre trebuie să trateze în acelaș mod pe toți beligeranții, întru ce privește primejdia sau îndepărtarea vaselor beligerante din porturile și apele teritoriale ale puterii neutre (art. 9).

Se poate chiar interzice unui beligerant, care nu se supune prescripțiilor luate de puterea neutră, intrarea în

porturile și apele teritoriale ale acestei puteri (art. 9).

Când puterea neutră permite vaselor beligerante să intre în apele sale, aceste vase se pot servi de piloții brevetati ai neutrilor (art. 11).

Neutralitatea unui stat nu este însă violată prin simpla trecere în apele teritoriale neutre a vaselor beligeranților.

Delegațiunea suedeză propusese un amendament care prevedea că strâmtoarele prin cari se trece dintr'o mare liberă într'alta, nu se pot niciodată închide.

Delegația Turciei făcu însă rezervele sale în ceea ce privește Dardanelele și Bosforul, cari sunt reglementate de convenții speciale.

Din discuțiile cari au avut loc, se pare că puterile neutre n'au dreptul de a închide o strâmtoare unind două mări libere, dar această chestiune nu este reglementată de art. 10, ci rămâne sub imperiul dreptului ginților ⁶⁾.

Dacă o putere care cunoaște începerea ostilităților, află că în porturile sau apele sale teritoriale se află un vas de războiu beligerant, se va notifică acestui vas să iasă din apele teritoriale sau din port, în 24 de ore sau în termenul arătat de legea locală (art. 13).

Nu se face excepție la această regulă, decât atunci când vasul a suferit mari stricăciuni sau când starea mării nu-i permite să iasă din porturi.

Indată însă ce aceste cauze au dispărut, vasul trebuie să plece.

Regula aceasta de a părăsi porturile sau apele teritoriale în 24 de ceasuri, nu se aplică vaselor de războiu însărcinate cu o misiune filantropică științifică sau religioasă (art. 14).

Se poate însă întâmpla ca într'un port neutru să se găsească vase de războiu aparținând mai multor beligeranți; cum statul neutru ar putea favoriza pe un beligerant, primind în porturile sale mai multe vase ale acestuia, proiectul de convenție hotărăște că fiecare beligerant nu poate avea mai mult de trei vase într'un port neutru.

Dacă însă legislațiunea acelei țări conține alte dispozițiuni în ceea ce privește numărul vaselor beligerante ce pot intra în porturi, se vor aplică, bineînțeles, acele dispozițiuni.

Acest articol ar fi putut chiar să lipsească, de oarece un articol anterior prevede că puterea neutră trebuie să trateze vasele beligerante în acelaș mod; or, dacă ea ar primi în porturile sale mai multe vase ale unui beligerant decât ale altuia, atunci ea s'ar abate dela art. 9.

5) Lawrence, *Les trois règles de Washington*, *Rev. dr. intern.*, VI, p. 670; Bonfils et Fauchille, op. cit., No. 958, Lorimer, *Observations sur les trois règles proposées à Washington*, [*Rev. droit intern.*, VI, p. 542; Rolin-Jacquemyns, *La question de l'Alabama*, *Rev. droit intern.*, I, 152 și 449; II, 142.

6) Ernest Lémonon, op. cit., p. 573.

Când aceste vase ale mai multor beligeranți se află într'un port neutru și vor să plece, trebuie ca aceste plecări să se facă cel puțin la interval de 24 de ore ⁷⁾. Ordinea plecărilor este determinată de aceea a sosirilor, afară de cazut când vasele intrate mai întâiu în port au suferit stricăciuni, căci în acest caz nu este nici un pericol că vasele celor două flote se vor întâlni.

Tot astfel, un vas de războiu nu poate părăsi un port neutru, decât 24 de ceasuri după plecarea unui vas de comerț al inamicului său.

Interzicerea eșirei vaselor de războiu unele după altele sau după vasele de comerț, se explică prin faptul că altfel s'ar fi putut întâmpla ca vasele să se întâlnească în apele teritoriale ale statului neutru și să comită acolo acte de ostilitate. Dacă vasul de războiu ar fi putut părăsi portul imediat după eșirea celui de comerț, atunci de sigur l-ar fi capturat sau l-ar fi urmărit până ar fi eșit din apele teritoriale neutre și apoi l-ar fi capturat.

Vasele beligerante cari au intrat într'un port neutru fiindcă sunt gonite de furtuni sau au suferit stricăciuni, pot ele, odată intrate acolo, să facă vreo reparațiune care să le pue într'o situațiune mai bună, sau nu pot repara decât stricăciunile de cari au suferit, urmându-și apoi drumul mai departe?

În această privință, art. 17 al proiectului de convenție dela Haga, din 1907, relativ la datoriile neutrilor în războiul maritim, prevede că astfel de vase nu pot repara stricăciunile pe cari le-au suferit, decât într'atât în cât aceste reparațiuni sunt necesare spre a garanta siguranța navigațiunii, ele neputând niciodată mări forța lor militară ⁸⁾.

Autoritatea neutră, spre a preveni acest lucru, va avea grijă să constate natura reparațiunilor, cari trebuiesc făcute cât se poate de repede.

Vasele beligerante, deci, nu vor putea, în porturile neutre, să reînnoiască sau se mărească armamentul și aprovizionările lor, nici să completeze echipagiul (art. 18).

În ceea ce privește proviziunile, se prevede, în art. 19, că vasele beligerante nu pot lua din porturile neutre decât ceea ce este necesar pentru aprovizionările normale în timp de pace.

În ceea ce privește chestiunea combustibilului, delegația Angliei cerea ca să nu se racunoască vaselor beligerante dreptul de a lua decât cantitatea necesară spre a ajunge la portul cel mai apropiat al țării lor.

Delegația Germaniei propunea ca beligeranții să nu poată lua mai mult decât combustibilul pe care îl iau vasele în timp de pace.

După oarecare discuție, conferința a primit propunerea Mării Britaniei ⁹⁾.

Dacă însă legea țării neutre, în portul căreia se găsește vasul beligerant, prevede, cum este art. 249 al codului marinei de comerț italiene, că vasele nu primesc cărbuni decât 24 de ceasuri dela intrarea lor în port, atunci șederea lor acolo se prelungește încă cu 24 de ceasuri (art. 19).

Cum însă s'ar putea ca vasul care a luat combustibil într'un port neutru, să vie în curând în alt port să se aprovizioneze din nou, art. 20 prevede că vasele nu pot să reînnoiască aprovizionarea lor în alt port al aceleiaș puteri neutre decât după trei luni ¹⁰⁾.

Dar un vas de comerț, capturat de beligerant, poate fi dus într'un port neutru? Art. 21 răspunde că un vas capturat nu poate intra într'un port neutru decât atunci când nu mai poate naviga, când nu mai are combustibil sau proviziuni, când marea este furtunoasă. Vasul va trebui însă să plece, îndată ce cauza care l-a făcut să intre în port a încetat ¹¹⁾.

Dacă nu pleacă imediat, puterea neutră trebuie să-i notifice ordinul de plecare, și dacă nici atunci nu se supune, neutrul va lua măsurile pe cari le crede de cuviință pentru a face ca vasul cu oficerii și echipagiul său să iasă din port, internând însă corpul pus de captor pe vas (art. 21).

Statul neutru trebuie, de asemenea, să libereze orice vas capturat și adus într'un port neutru, afară de cazul când acest vas a intrat în port din cauza stărei mării a navigabilității sau a lipsei de proviziuni (art. 22).

(Va urma).

G. MEITANI

9) Ernest Lémonon, op. cit., p. 584 și urm.

10) Vezi asupra acestei chestiuni, Jean C. Piliidi, *Le combustible in temps de guerre*,

11) Vezi și Bonfils, No. 1469.

JURISPRUDENȚA ROMANA

INALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIUNI-UNITE

Audiența dela 12 Noembrie 1910

Președința d-lui G. N. Bagdat, prim-președinte

Dr. Niemerover cu Ministerul public

TIMBRU ȘI INREGISTRARE.—RECURS.—ÎNCHEERE DE CONDAMNARE LA AMENDĂ.—TAXĂ SPECIALĂ.—ART. 25 L. TIMBRULUI. JURĂMÂNTUL «MORE-JUDAICO». — PRESTARE.—ANAFORAUA DIN 1844.—RABIN.—AMENDĂ.—ART. 740 PR. CIV.—CASARE FĂRĂ TRIMITERE.

1° Cererea de recurs contra unei încheeri a tribunalului, prin care un rabin a fost condamnat la amendă fiindcă a refuzat să dea asistența sa la să-

7) Vezi și Fanchile et Bonfils, Eo. 1488; Calvo, III, cap. 2374, No. 5.

8) Vezi și Bluntchli, op. cit., cap. 772 și 775; Calvo, III, pag. 493; Fauchille et Bonfils, No. 1463 și 1488.

vârșirea unui jurământ *more-judaico*, este supusă numai la timbrul fix de 25 lei, fără altă taxă specială.

2°. În conformitate cu principiile stabilite de legiuitor în materie de jurământ judeciar, jurământul *more-judaico* are a se săvârși în ședință publică înaintea instanței de judecată, ca și jurământul celor de religia ortodoxă dominantă a țării.

Prin urmare, comite un exces de putere tribunalul care condamnă la amendă pe un rabin fiind că a refuzat să dea asistența sa la săvârșirea unui jurământ în sinagogă, după formele și practicile prevăzute de anafora din 1844, desființată prin art. 740 din codul de procedură civilă.

No. 19.— Admis, ca suficient timbrat, recursul făcut de Dr. I. Niemerover contra jurnalelor No. 4560 din 4 Octombrie 1908 și No. 795 din 11 Februarie 1909, pronunțate de tribunalul Iași, secția II, și casate fără trimitere.

S'au ascultat: d-l procuror general Sc. Popescu, în concluziuni, pentru respingerea recursului; d-nii avocați C. G. Dissescu și C. C. Arion, din partea recurentului, în combaterea incidentului și dezvoltarea motivelor de casare.

Curtea, deliberând,

Asupra cererii d-lui procuror general, de a se declara neadmisibil recursul făcut de Dr. I. Niemerover pe motiv că nu ar fi suficient timbrat, fiind scris numai pe timbru de 30 bani, și nefiind însoțit de taxa specială de recurs, căci coala timbrată de 25 lei, aflată în dosar, nu poate ține locul timbrului fix ce urma să întrebuițeze D-rul I. Niemerover pentru a face acest recurs, întrucât a fost depusă de recurent și anulată de Curte posterior introducerii recursului;

Având în vedere că acest recurs are de obiect casarea unei încheieri a tribunalului Iași prin care recurentul este condamnat la 300 lei amendă, fiindcă a refuzat în calitate sa de rabin, să dea asistența sa religioasă la săvârșirea unui jurământ «*more judaico*», încheiere ce, pretinde recurentul, că ar fi dată cu exces de putere și violarea unor dispozițiuni din procedura civilă;

Având în vedere că legea timbrului nu conține nici o dispozițiune specială în ce privește timbrul și taxele la care ar trebui să fie supuse recursurile de asemenea natură;

Având în vedere că, după principiul pus în art. 25 din legea timbrului, toate cererile de recurs sunt supuse unui timbru fix de lei douăzeci și cinci, afară de recursurile în materie penală;

Având în vedere că art. 25 al. 1 din aceeași lege adaugă că, în afară de timbrul de 25 lei, recursul în cauză are în materie civilă și comercială trebuie să fie în-

soțit și de o taxă specială ce variază după distincțiunile anume arătate în acel articol;

Considerând că, în speță, recursul format nu intră în niciuna din categoriile indicate în acest alineat, nefiind vorba de un litigiu civil sau comercial;

Că, în asemenea caz, în afară de timbrul fix de 25 lei, nu se poate pretinde și vre-o taxă specială, de oarece legea timbrului, fiind o lege fiscală, dispozițiunile ei sunt de drept strict și nu pot fi întinse prin analogie și la cazuri neprevăzute;

Considerând că, astfel fiind, asemenea recursuri sunt supuse numai la timbrul fix de 25 lei, care a fost depus de recurent și anulat de această Curte, secția I;

Pentru aceste motive, Curtea consideră recursul suficient timbrat.

Asupra mstivelor de casare invocate:

1. «Greșită interpretare și aplicare a art. 216 și 188 pr. civ. și exces de putere;

«Judecata interpretează și aplică greșit sus zisele texte de lege, când declară că rabinul chemat să asiste la prestarea unui jurământ în sinagogă, ar îndeplini sarcina unui expert, întrucât potrivit legii, expert nu poate fi considerat decât acela care prin cunoștințele și luminele sale, este chemat a-și da părerea asupra obiectului pricinii și a lumina judecata în pronunțarea hotărârii sale. Or, nu acest oficiu se cere rabinului la jurământ, iar prin asistența sa, el nu contribuie întru nimic și n'are a-și da nici o părere asupra judecății de rezolvit.

«Deci numai prin exces de putere, judecata condamnă pe rabin la plata de amendă pe baza sus citatelor texte de lege, când el refuză să asiste la jurământul așa numit *more-judaico* în Sinagogă».

II. «Violarea art. 233 și urm. și 740 proc. civilă și a art. 21 din Constituție.

«În adevăr, când judecata declară că anafora din 1844 cu privire la jurământ, ar mai fi încă în vigoare, și impune prestarea jurământului după formele prevăzute în acea anafora, la sinagogă, violează pe deoparte art. 238 și urm. pr. civ. după care neînduios că jurământul cată a se presta de către oricine numai în ședință publică și înaintea judecătorului, urmând a se schimba numai formula jurământului, potrivit religiei părții ce are a jură, iar pe de altă parte, dispozițiile art. 740 proc. civ., care abrogă sus citata anafora.

«Se mai violează însă și art. 21 din Constituție, prin impunerea unor forme și obligarea rabinului de a asista la îndeplinirea lor, lucruri contrarii și conștiinții omului și cultului mosaic, a căror libertate este garantată de constituție, rabinul fiind cet. d'întăiu chemat a respecta formele și exercițiul acelu cult».

Având în vedere jurnalele Tribunalului Iași, secția II, supuse recursului;

Având în vedere că prin jurnalul No. 4560 din 4 Octombrie 1908, tribunalul a condamnat pe recurent să plătească o amendă de lei trei sute în folosul Statului, pentru faptul că, în calitate sa de rabin, a refuzat să procedă la îndeplinirea formalităților prescrise de ana-

foraia din 1844, pentru ca Ițic Pincu să presteze în sinagogă jurământul more-judaico admis de acel tribunal prin încheierea No. 881 din 1908, iar prin jurnalul No. 795 din 11 Fevruarie 1909, același tribunal respinge cererea recurentului de a fi scutit de amenda la care fusese condamnat ;

Că, în contra acestor jurnale, făcându-se recurs de rabinul dr. Niemerover, condamnatul la amendă, în urma unei a doua divergințe ce a avut loc la secția I, asupra motivelor de recurs invocate, recursul a fost trimis în judecata secțiunilor-unite conform art. 20 din legea organică a acestei Inalte Curți ;

Văzând art. 238, 239, 240, 241 și 243 din procedura civilă ;

Considerând că rezultă din dispozițiile acestor articole, că jurământul judiciar astfel cum a fost regulamentat de legiuitorul nostru este un act cu un îndoit caracter, civil și religios : este act civil, pentru că este prescris de legea civilă, care-i regulează și formalitățile de îndeplinit pentru a fi săvârșit ; este și act religios, pentru că relevă de credința religioasă a aceluia care este chemat a-l săvârși ;

Considerând că în vederea caracterului civil al jurământului judiciar, legiuitorul a prescris ca jurământul să fie săvârșit înaintea judecății, în ședința publică și numai prin excepțiune poate fi săvârșit și înaintea unui judecător delegat, la locuința celui chemat a-l săvârși, dacă acesta justifică că o întemeiată împiedicare îl oprește de a veni în persoană la judecată, și dacă judecata încuviințează săvârșirea jurământului la domiciliu ; iar în vederea caracterului religios al jurământului, după ce stabilește formula după care are a fi săvârșit de acei cari țin de religia ortodoxă a răsăritului, religie dominantă a Statului român, legiuitorul a pus îndatorire instanțelor judecătorești să modifice jurământul, potrivit religiunii aceluia care are a-l săvârși respectând astfel libertatea cultelor garantată prin Constituție tutulor celor cari locuiesc pe teritoriul român ;

Considerând că, acestea fiind principiile stabilite de legiuitor în materie de jurământ judiciar, când Tribunalul Iași, secția II, a pus îndatorire recurentului ca să procedă la îndeplinirea formelor și practicelor prevăzute în anaforaia din 1844, pentru ca Ițic Pincu să săvârșească în sinagogă jurământul more-judaico, tribunalul a violat regula de procedură după care jurământul judiciar are a fi săvârșit înaintea judecății, în ședința publică, iar nu în sinagogă, și a violat în același timp și art. 740 din codul de procedură civilă, prin care se desființează anaforaia din 1844 privitoare la formalitățile și practicile de îndeplinit de către israeliții chemați a săvârși un jurământ judiciar ;

Considerând că așa fiind, și rezultând din petițiile adresate de recurent atât judecătorului delegat — luarea jurământului în sinagogă, cât și tribunalului — petiții

aflate în dosarul de fond — că recurentul n'a refuzat asistența sa religioasă justiției pentru a se ajunge la săvârșirea jurământului în discuțiune, ci a refuzat să aplice pentru prestarea acestui jurământ formele și practicile prevăzute în anaforaia din 1844, anafora ce eră desființată prin art. 740 din codul de procedură civilă ; că, prin urmare, nu era cazul ca tribunalul să condamne pe recurent la amendă pentru faptul că, în calitate de rabin, a refuzat asistența sa religioasă justiției ;

Văzând și dispozițiunile art. 34 și 35 din legea Inaltei Curți ;

Pentru aceste motive, casează fără trimitere.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

SECȚIUNEA IV

Audiența dela 8 Maiu 1910

Președinta d-lui Em. Anastasiu, președinte

Petre Tudor cu soții Velica și Petre Stan

LUCRU JUDECAT. — HOTĂRÎRI. — EFECTE. — PĂRȚI ÎN PROCES. — ART. 1201 COD. CIVIL.

SIMULAȚIUNE. — ACȚIUNE. — ACT AUTENTIC. — DOVADA SIMULAȚIUNEL. — ÎNCEPUT DE DOVADĂ SCRISĂ. — MARTORI.

1° Hotărârile judecătorești cari stabilesc o stare de lucruri, și anume, cum este în speță, că bunul vândut n'a eșit niciodată din patrimoniul vânzătorului, nu produc efecte *erga omnes*, ci numai între părțile cari au figurat în proces și reprezentanții lor.

2° Când între părți există un act de vânzare autentic și transcris, proba simulațiunii nu se poate face decât prin înscris și, numai în cazul când ar exista un început de dovadă scrisă, prin martori.

Curtea,

Asupra apelului făcut de Petre Tudor contra sentinței civile a tribunalului Ilfov secția II-a No. 124 din 1910 ;

Având în vedere că din actele și concluziile depuse de părți se constată : că, Petre Tudor, apelantul, a vândut, prin actul autenticat de tribunalul Ilfov la No. 1723 din 1904 și transcris la No. 876 din 1904, lui Petrache Stan și Velica P. Stan un lot cu No. 50, în întindere de 4 hectare, vânzare care s'a anulat ca simulată, după cererea creditorului lui Tudor Petre, anume Costache Stan, prin deciziunea Curții de apel din București, secția II, cu No. 335 din 1908 ; că, la 25 Aprilie 1908, posterior anulării obținută de creditor, vânzătorul Petre Tudor a chemat și el în judecată pe cumpărător, pentru a se anula actul de vânzare menționat mai sus, pe motivul că i-a fost smuls prin inducere în eroare, și că prețul nu i-a fost încă plătit, iar mai târziu, la 21 Septembrie 1909, a făcut un supliment de acțiune, prin care a cerut să i se delase imobilul și să-i plătească venitul lui dela data actului de vânzare ;

Având în vedere că aceasta fiind situația de drept și de fapt, tribunalul, prin sentința atacată, a respins acțiunea lui Petre Tudor ca nesustenută ;

Având în vedere că, înaintea Curței, apelantul a susținut că odată ce s'a declarat actul de vânzare ca simulat prin decizia menționată, după cererea creditorului ; aceasta îi folosește și lui, de oarece hotărârile care stabilesc o stare de lucruri, și anume cum este în speță, că bunul vândut n'a eșit din patrimoniul vânzătorului, produc efect *erga omnes* ;

Având în vedere că, deși prin acțiunea în simulație, exercitată de creditorul Costache Stan, s'a ajuns a se declara actul de vânzare ca nul și a se socoti bunul vândut ca neeșit din patrimoniul debitorului Petre Tudor, acest efect însă al hotărârii obținute de creditor, nu poate să-i folosească decât lui, iar nu și debitorului, pe care nu-l reprezintă în acțiunea ce a făcut, fiind exercitată în numele său propriu ;

Că, dacă în procesul de simulație pornit de creditorul Costache Stan, a figurat și debitorul Petre Tudor, ca intimat, și din acest punct de vedere poate invoca autoritatea lucrului judecat decurgând din decizia Curței de apel din București, secția II, No. 335 din 1908, aceasta însă numai față de creditorii cu care s'a judecat, iar nu și față de cointimații săi, cumpărătorii Petre Stan și Velica Petre Stan, între cari și el nu a existat nici un diferend și, ceva mai mult, au luptat alături contra acțiunii creditorului îndreptată contra lor, cum se vede din interogatorul luat lui la 8 Iunie 1906 ;

Având în vedere că apelantul neputând invoca față de cumpărători efectul deciziei dată după reclamația creditorului Costache Stan, rămâne a examina dacă cel puțin a putut face dovada simulației ;

Având în vedere că între părți existând un act de vânzare autentic și transcris, proba simulației nu se poate face decât prin înscris, iar ca început de dovadă scrisă, a prezentat interogatoriile luate la 8 Iunie 1906 cumpărătorilor, interogatorii cari nu conțin nici un element de dovadă scrisă, de oarece ei declară categoric că actul de vânzare a fost adevărat și că stăpânesc locul și prin urmare acțiunea nu este dovedită ;

Că, dar, apelul este nefondat și că a fi respins ca atare.

Pentru aceste motive, în majoritate, respinge apelul.

Semnați : Em. Anastasiu, C. Sărățeanu, St. Mladoveanu,

Opiniune

Asupra apelului făcut de Petre Tudor în contra sentinței civile a tribunalului Ilfov, secția II, No. 124 din 1910 ;

Având în vedere că faptele procesului fiind cele constatate prin deciziunea majorității, chestiunea este de a se ști dacă cele stabilite prin deciziunea Curței de apel

din București, secția II, No. 335 din 1908 profită și apelantului Petre Tudor ;

Având în vedere că, prin această deciziune, în urma cererii făcută de Costache Stan, în calitate de creditor al apelantului Petre Tudor, care a pus în cauză atât pe acesta, ca vânzător, cât și pe intimații de astăzi Petrache Stan și Velica P. Stan, ca cumpărători, s'a declarat simulat actul de vânzare autenticat la No. 1723 din 1904, intervenit între dânsii ;

Condiderând, în drept, că un act este simulat când constată obligațiunii, care în realitate nu au existat nici odată, astfel că acțiunea care s'ar deschide, în caz de contestație, ar avea de obiect ca justiția să declare că acel act n'are ființă, că obligațiunile ce constată, nu pot produce nici un efect, fiind lipsite de cauză ;

Că, astfel fiind, hotărârile date în asemenea materie, având de obiect de a stabili o stare de lucruri, cum este în specie, că bunul vândut n'a eșit niciodată din patrimoniul vânzătorului, chiar dacă s'ar susține că nu pot avea efect *erga omnes*, apoi desigur că produc efect deplin față de toți cei care au fost părți în proces ;

Că, deci, apelantul fiind pus în cauză în cererea făcută de creditorul C. Stan, asupra căreia s'a pronunțat decizia Curței de apel din București, secția II, No. 1723 din 1904, care declară fără ființă actul de vânzare intervenit între el și Petrache Stan și Velica P. Stan, dânsul poate beneficia de efectele acestei deciziuni, pentru a revendica dela intimați bunul pe care-l deține fără cauză, așa că apelul și prin urmare acțiunea ce s'a intentat la prima instanță fiind fundată, că a fi admisă ca atare ;

Pentru aceste motive, suntem de opinie a se admite apelul.

Semnat, St. Urlățeanu.

TRIBUNALUL ILFOV, SECȚIUNEA II

Audiența dela 15 Noembrie 1910

Președinta d-lui N. Algiu, președinte

Leon S. Arié și alții cu Ministerul de finance

TIMBRU ȘI ÎNREGISTRARE.— ACT.— CALIFICAREA ȘI DENUMIREA LUI.— CONTROLUL FISCULUI.— ART. 60, 84 ȘI 69 DIN LEGEA TIMBRULUI.

TIMBRU ȘI ÎNREGISTRARE.— OPERAȚIUNI JURIDICE.— DETERMINARE.— ADMINISTRATOR FINANCIAR.— ART. 60 L. TIMBRULUI. ACT.— DAUNAREA FISCULUI.— INTENȚIE FRAUDULOASĂ.— LIPSA EI.

ACT.— FORMA LUI — LIBERTATEA PĂRȚILOR CONTRACTANTE.

1° Cu toate că, în principiu, calificarea sau denumirea actelor aparține părților contractante, fiscul are totuși dreptul de control, potrivit art. 60 din legea timbrului, asupra acestei calificări. Acest drept însă se mărginește numai în a denumi actul prezentat și în a-l rubrică în categoriile de contracte supuse legii timbrului, după elementele con-

ținute în însuș cuprinsul actului, iar nu și după împrejurările exterioare cari au determinat facerea acelui act.

2° În materie de timbru și înregistrare, administratorii financiari nu au căderea să determine natura operațiilor juridice intervenite între părți.

3° Dăunarea fiscoasă prin facerea unui act într-o formă sau în alta, nu e suficientă pentru ca părțile cari au iscălit actul să fie căzute în contravenție, dacă această daunare nu este unită cu elementul intenției frauduloase de a daună fiscoasă.

4° Părțile pot da tranzacțiilor dintre ele forma care le convine mai bine și care dă naștere la taxele fiscale cele mai mici, pentru că atunci când părțile au mai multe mijloace de a produce acelaș rezultat, nu li se poate imputa că au întrebuintat pe acela care da loc la taxele cele mai mici, și deci nu se poate spune că este simulațiune frauduloasă.

No. 658.— S'au prezentat apelanții prin d-nii avocați I. G. Saita, Take Ionescu, B. Missir și N. Mitescu; intimatul Ministerul de finanțe, prin d-nii avocați Al. Zeuceanu și C. Marinescu.

Tribunalul,

Asupra apelurilor făcute de Benjamin S. Arié, cu petițiunea înregistrată la No. 2524 din 1910, Leon S. Arié și alții, cum și apelul făcut de José S. Arié, cu petițiunea înregistrată la No. 3140 din 1910 de tribunalul Ilfov, secția I, în contra procesului-verbal de contravențiune, cu data 22 Ianuarie 1910, dresat de D. V. Săvescu, inspector financiar, delegat cu evaluarea averii rămasă pe urma defunctului Samuel Arié;

Având în vedere că aceste apeluri au fost declarate conexe, prin jurnalul acestui tribunal, cu No. 4418 din 1910, în conformitate cu dispozițiunile art. 110 din procedura civilă;

Considerând că Ministerul de finanțe, prin procesul-verbal al inspectorului Săvescu, apelat de Ben. și José Arié, a impus la plata taxei de înregistrare și la amendă, ca contravenind legii timbrului, pe moștenitorii defunctului Samuel Arié, pe motiv că între Samuel Arié și apelanții de azi a intervenit la 1 Decembrie 1908 un contract intitulat de părți «act de desfacere», dar care în realitate ar conține o donație deghizată, pentru care urmă să se plătească taxele de înregistrare;

Considerând că, în principiu, calificarea sau denumirea actelor aparține mai întâiu părților contractante, dar că fiscoasă are drept de control asupra acestei calificări, în baza art. 60 din legea timbrului, care spune că clasificarea actelor, în ceea ce privește taxele de înregistrare la care trebuie să fie supuse, se face de administratorii

financiari sau președintele tribunalului, când actele se prezintă mai întâiu la tribunal pentru legalizare sau îndeplinirea altor formalități;

Că, acest drept însă se mărginește în a denumi actul prezentat și în a-l rubrica în categoriile de contracte supuse legii timbrului, după elementele conținute în însuș cuprinsul actului, iar nu după împrejurări exterioare, cari sunt cu totul altceva decât actul de înregistrat, și aceasta se învederează din termenii art. 60, «clasificarea actelor», adică a înscrisurilor prezentate, căci acelaș articol prevede că clasificarea se face și de președintele tribunalului, când actele se prezintă mai întâiu la tribunal pentru legalizare; că, la tribunal nu se poate prezenta decât înscrisul (*instrumentum*), iar nu operațiunea juridică (*negotium*), și că, prin urmare, nu intră în căderea administratorilor financiari să determine natura operației juridice, intervenită între părți;

Având în vedere că această limitare a dreptului de cercetare al fiscoasă se arată și din împrejurarea că, după cum decide doctrina și jurisprudența franceză, fiscoasă nu poate cerceta valabilitatea sau nulitatea actului, pentru că atunci n'ar fi destul să consulte înscrisul și să-l interpreteze după regulile dreptului pentru a-l clasifica, ci ar trebui să îi seamă de diferite împrejurări pe cari actul (înscrisul) de obicei nu le arată: incapacitate, dol, violență;

Considerând că, în speță, Ministerul de finanțe, pentru a califica actul intervenit între Samuel Arié și apelanți, de act de donație, s'a servit de împrejurări lăturalnice înscrisului, iar nu de elementele conținute într'insul, excedând astfel drepturile date prin art. 60 din legea timbrului;

Având în vedere că, din combinarea art. 64 și 92 aceeaș lege, rezultă că administrațiunea timbrului are drept să conteste suma evaluărilor cari trebuiau făcute de părți și când, pentru actele supuse timbrului proporțional sau taxei de înregistrare, vor exista contraînscrisuri, cari vor cuprinde un preț mai mare decât cel cuprins în actul timbrat sau înregistrat, sau s'ar descoperi fraudă prin alt chip, autorii contraînscrisurilor sau fraudei se vor supune la plata unei amende de o valoare întreită a taxei ce ar fi trebuit să plătească pentru suma cuprinsă în contraînscris sau produsă prin fraudă, fără ca amenda să poată fi mai mică de 100 lei;

Că, nu se poate vedea o fraudă în exercițiul regulat al unei facultăți legale, când, după împrejurările particulare cauzei, nu se constată că s'a căutat a se disimula un act pentru a-l sustrage drepturilor fiscoasă;

Având în vedere că, în speță, nu se dovedește că actul de desfacere, intervenit între Samuel Arié și apelanți, ar fi făcut cu intenție de a fraudă fiscoasă, căci în fapt se constată că între apelanți și S. Arié a existat relații îndelungate de comerț; că apelanții au servit și au condus comerțul lui S. Arié — unul timp de 26 ani și celalt timp de 13 ani; — că, aceasta nu se contestă nici de Mi-

nisterul de finance; că, astfel fiind, acest act de desfacere, făcut pentru determinarea plății serviciilor apelanților, nu se poate susține că ar fi fost făcut cu intenția de a fraudă direct fiscul;

Considerând că lipsa acestei intențiuni frauduloase se arată și din faptul că ceilalți moștenitori ai defunctului S. Arié au introdus acțiunea de anulare a acestui act de desfacere, pe motiv că ar ascunde o donație făcută cu intenția de a le fraudă drepturile lor succesoriale, și că, astfel fiind, mai degrabă se poate spune că actul de desfacere ar ascunde o simulație dirijată contra celorlalți moștenitori;

Având în vedere că, în caz când acțiunea moștenitorilor, pendentă la tribunalul Ilfov, secția III, pentru anularea actului, va triumfa și astfel se va restabili adevăratul caracter al operației juridice, fiscul va fi în drept să perceapă taxele convenite actului astfel restabilit;

Considerând că daunarea fiscului prin facerea unui act într-o formă și nu în alta, nu e suficientă pentru căderea în contravenție, dacă nu e unită cu elementul intenției frauduloase de a dăuna fiscul, pentru că astfel dând drept fiscului să atace forma transacțiilor dintre părți pentru că altă formă s'ar potrivi mai bine operațiunii juridice (*negotium*), și în acelaș timp ar fi și avantajoasă pentru fisc, ar aduce mari turburări în siguranța transacțiilor;

Că, părțile pot da transacțiilor dintre ele forma care le convine mai bine și care dă naștere la taxele fisele cele mai mici, pentru că atunci când părțile au mai multe mijloace de a produce aceleaș rezultat, nu li se poate impulă că au întrebuintat pe acela care dă loc la taxele cele mai mici, și deci nu se poate spune că e simulație frauduloasă;

Considerând că interpretarea restrictivă a art. 64 din legea timbrului e necesită și de faptul că acea lege, în această materie de contravenție, institue o procedură extraordinară: procesul-verbal de contravenție al administrației financiare și apelul în ultimă instanță la tribunal (art. 82), și că astfel fiind, această procedură e de strictă interpretare și nu se poate întinde și la cazul unei simulații nedirijată direct contra fiscului; că, astfel, ar fi să sustragem dela judecătorii naturali judecarea unei asemenea acțiuni.

În ce privește apelul făcut de Leon Arié și ceilalți, întrucât s'a anulat procesul-verbal de contravenție, în urma apelurilor făcute de Benjamin și José Arié, apelul acestora devine fără interes și urmează a fi respins ca atare.

Pentru aceste motive, redactate de d-l magistrat stagiatar Geoage Mantu, admite apelul:

Semnați: N. Algiu, I. Slătineanu, N. N. Ioanid.

JURISPRUDENȚA STRAINA

CURTEA DE CASAȚIUNE DIN FRANȚA

— 28 Iulie 1910 —

ULTRAGIU. — FUNCȚIONAR SAU AGENT PUBLIC. — PREZENȚA LUI — EXISTENȚA DELICTULUI — ART. 183 C. PEN. ROM.

Există delictul de ultragiu decâteori cuvinte ofensătoare au fost rostite în prezența unui funcționar sau agent public, chiar dacă acesta nu le-a auzit, și acele cuvinte nu i-au fost repetate de alții.

(Din Sirey, 1910.— *Bulletin des sommaires*, partea I, p. 98, col. 2).

Observație.— Doctrina pare a fi constantă asupra acestui punct. Vezi Garraud, *Tr. théorique et pratique du droit pénal français*, IV, 1320, p. 254 (ed. 2-a). — Vezi însă Faustin Hélie, *Th. du code pénal*, III, 973, p. 136 (ed. 5-a, 1872). Vezi și D. Alexandresco, observație publicată în *Cr. judiciar* din 1900, No. 52, și numeroasele autorități citate acolo într'un sens și într'altul.

S. R.

CURTEA DE CASAȚIE DIN BELGIA

— 21 Ianuarie 1910 —

APEL ÎN MATERIE CIVILĂ.— TERMEN.— DECĂDERE.— ORDINE PUBLICĂ

Decăderea care rezultă din apelul făcut în urma expirării termenului legal ¹⁾, fiind de ordine publică, nu numai că poate fi propusă pentru prima oară înaintea Curții de casație, dar încă trebuie să fie pronunțată de judecători din oficiu, chiar dacă intimatul, printr'un acord intervenit între părți, ar fi renunțat a invoca nulitatea apelului.

(Din Sirey, 1910. 4. 15)

Observație.— Jurisprudența și doctrina sunt constante asupra acestui punct, atât la noi cât și în Franța. Vezi, pe lângă autoritățile citate de d-l profesor D. Alexandresco, *Droit ancien et moderne de la Roumanie*, p. 316, nota 1, Cas. fr. Sirey, 1908, 1, p. 181 și 416; Cas. belg. *Pasicrisie*, 1886. 1. p. 98; Cas. rom Bult. 1890, p. 1203; Tocilescu, *Curs de procedură civilă*, III, p. 104; B P. Missir, *Dreptul* din 1873, No. 61; Garsonnet, *Procéd civile*, V, §2081, p. 847 urm. (ed. 2-a), Répert. Sirey-Carpentier, v^o *Appel (mat. civile)*, 1942. Cpr. Alex. Degré, *Dreptul* din 1879, No. 22, p. 178 și din 1882, No. 8, p. 67.

Aceeaș soluție este admisă și în materie corecțională. Cpr. Cas fr. Sirey, 1908. 1. 60; C. Paris, *Dreptul* din 1882, No. 12; D Alexandresco, *op. și loco supra cit.* Veezi și F. Hélie, *Tr. de l'instruction criminelle*, VI, 3001, p. 761 (ed. 2-a, 1867), etc.

S. R.

1) Apelul este, după expresia lui Hermogenian, atacarea îndreptată contra unei hotăriri, din cauza inichității sale, *propter iniquitatem sententiae* L. 17, Dig., *De minoribus vigintiquinque annis*, 4. 4).